UUTISET

PÄIVÄN PUNKTI

Euron kriisi

Euro on projekti, jossa onnistuttiin hämmästyttävän johdonmukaisesti päätymään väärään johtopäätökseen.

Miksi euro epäonnistui? Tähän ei voi löytyä yhtä vastausta. Myöskään sitä ei voida varmuudella tietää, olisivatko asiat paremmin ilman euroa.

Ehkä olisivat, ehkä eivät.

Eurosta ei voida sanoa, onko se pelkästään hyvä vai paha. Yhtä mieltä aletaan olla siitä, että projekti meni pieleen. Euro on komitean tekemä hevonen, josta tuli kolmikyttyräinen kameli.

Suomi meni euroon suurin odotuksin. Hallituksen takaraivossa takoi aiemman laman kiristävä kokemus. Oma valuutta oli 1990-luvulla joutunut tuuliajolle, korot nousseet taivaisiin ja Suomi syöksynyt hirvittävään lamaan.

Vähemmän puhuttiin siitä, että lama oli pitkälti omaa syytämme. Suomen markan ei annettu kellua vaan sen arvo pidettiin keinotekoisen korkealla. Vahvan markan tyhmänrohkea politiikka Holkerin hallituksen aikana ajoi Suomen katastrofiin.

Euro on onnistunut yhdessä asiassa, korot ovat matalalla. Vaikka kansantalous on lamassa, kansa on rauhallinen. Asuntolainojen korko on pari prosenttia, ei parikymmentä.

Ruotsi teki toisin kuin Suomi ja jäi euron ulkopuolelle. Ruotsissakin hallitus halusi euron, mutta kansanäänestyksessä äänestäjät päättivät hylätä yhteisvaluutan.

Suomellakin olisi ollut mahdollisuus jäädä ulos eurosta. Olisimme silloin voineet kelluttaa markkaa ja välttää nykyisen vientiteollisuuden kriisin. Mutta.

Ruotsin ihmeen yksi edellytys on toimivat työmarkkinat. Kilpailukykyä ei ole pilattu rähinälakoilla eikä liian suurilla palkankorotuksilla.

Oma valuutta toimii, jos kustannukset pidetään kurissa. Muutoin joudutaan devalvaatiokierteeseen, eikä sekään ole ruusuinen vaihtoehto.

Historia osoittaa, että maltillinen politiikka ei Suomessa helpolla onnistu. Kuri katosi euroaikanakin nopeasti, kun työmarkkinoilla tehtiin liittokohtaiset korotukset.

Tosiasioiden kanssa on elettävä. Suomi on eurossa ja pysyy, jos euro pysyy. Jos euro hajoaa, on keksittävä uusi ratkaisu, eikä sekään ole helppo.

Kun euron historiaa joskus kirjoitetaan, löydetään samankaltaisuus sosialismin historiaan.

Euro oli hyvä ajatus, jonka jätkät pilasivat.

LAURI KONTRO on Maaseudun Tulevaisuuden päätoimittaja.

lauri.kontro@maaseuduntulevaisuus.fi

Norpansuojelijat rajaisivat kalastusta ja rakentamista

MARKO JYLHÄNLEHTO

Linnansaaren kansallispuiston alue kattaa satoja saaria ja luotoja neljän kunnan alueella.

Maakuntajohtaja Matti Viialainen pitää vaatimuksia uusista rakennus-, kalastus- ja liikkumiskielloista Saimaalla kohtuuttomina.

Saimaannorpan suojelustrategian seurantaryhmän alainen virkamies- ja tutkimusryhmä väläyttää nykyistä tiukempia suojelutoimenpiteitä saimaannorpalle.

Uudisrakentamiseen, kalastukseen ja liikkumiseen vaaditaan merkittäviä rajoituksia Saimaalla.

Työryhmän vaatimukset nousivat keskusteluun saimaannorpan suojelustrategian seurantaryhmän kokouksessa Savonlinnassa lokakuun alussa. Erityisesti alueen kuntien edustajat vastustavat esitystä jyrkästi.

Suojelunäkemykset pohjautuvat Itä-Suomen yliopiston norppatutkijan **Marja Niemen** laatimaan, vuonna 2012 julkaistuun tutkimukseen norppien ja kuuttien liikkeistä Saimaalla.

Ranta-alueilla, joita työryhmä on kaavaillut laajennettujen suojelutoimenpiteiden piiriin, sijaitsee yli 60 maatilaa sekä 2 700 muuta rakennusta, joista valtaosa on rantasaunoja.

Työryhmän vaatimukset eivät ole toistaiseksi edenneet elykeskuksessa, vaan niitä on pidetty esillä vain keskustelun tasolla.

Vaatimuksena 800 metrin suojavyöhyke

Niemen tutkimuksessa esitellään ajatus säteeltään 800 metrin laajuisesta suojavyöhykkeestä, joka luotaisiin norpan pesän ympärille.

”Kuutteja seurattiin ja niiden elinpiiriä kartoitettiin aikana ennen vieroitusta. Kuuttien keskimääräinen elinpiirikoko edellyttäisi edellä mainitun laajuista suojavyöhykettä, jotta luontokappale voisi elää häiriintymättä”, Niemi toteaa.

Niemen mukaan tarkoituksena ei ole häätää alueella pysyvästi asuvia, saati nykyisiä kesämökkiläisiä pois. Mökkien uudisrakentamista olisi kuitenkin syytä rajoittaa tiukasti.

”Olemassa olevat mökit saavat olla rauhassa jatkossakin. Kysymys rajoituksista koskisi etupäässä kalastusta ja uudisrakentamista. Saimaalle on suunnitteilla paljon uutta mökkikantaa, ja polttava kysymys on, miten sen voisi sovittaa yhteen norppakannan kanssa”, Niemi puntaroi.

Niemen mukaan tiukempaa norpansuojelua tarvitaan, sillä vuodelle 2025 asetetusta norppakannan tavoitteesta, 400 yksilöstä, ollaan vielä jäljessä.

Saimaannorppia on tällä hetkellä noin 310.

”Suojeluesitys on ylilyönti”

Etelä-Karjalan maakuntajohtaja **Matti Viialainen** pitää uusia, tiukennettuja norpansuojelusuunnitelmia ylimitoitettuina.

”Jos nykyistä huomattavasti tiukempia rajoituksia aletaan soveltaa Saimaalla esimerkiksi kaavoituksessa, ollaan vaarallisella tiellä”, saimaannorpan suojelustrategian seurantaryhmässä itsekin vaikuttava Viialainen toteaa.

”Todellisuudessahan norpansuojelussa ei ole tällä hetkellä mitään ongelmaa. Norppakanta on yli kolminkertaistunut 1980-luvun alusta. Saimaalla on ollut historiallisesti aina paljon ranta- ja saaristolaisasutusta, ja ihminen on elänyt norppien ja kuuttien kanssa sulassa sovussa.”

Saimaalla kaksi kansallispuistoa

Saimaalla on kaksi kansallispuistoa, Kolovesi ja Linnansaari, joiden perusteena on norpansuojelu. Lisäksi rantaviivaa on lunastettu suojeluun Pihlajavedellä, Lietvedellä ja Suur-Saimaalla.

”Rantaviivaa on yhteensä noin 4 600 kilometriä Saimaan syvillä alueilla, joissa norpat viihtyvät. Jo miltei puolet tästä on suojeltu”, Viialainen taustoittaa.

Saimaalla rantaviivaa on suojeltu rakennuskiellolla jo yli 2 200 kilometrin matkalta, hän muistuttaa.

”Nyt täytyy lähteä siitä, että nykyiset suojelualueet ovat riittäviä.”

”Kaavoitusvalta kuuluu kunnille”

Viialainen pitää uhkaavana kehitystä, jossa elykeskus alkaisi puuttua kaavaohjauksella kuntien rakentamispäätöksiin, esimerkiksi norpansuojeluun vedoten.

”Tähän sisältyy iso maanomistukseen liittyvä riski. Todellinen kaavoitusvalta kuuluu kunnille ja maakunnille, eikä sitä voi siirtää pienelle tutkijaryhmälle.”

Jos Saimaalle suunnitteilla olevat uudet vapaa-ajanasunnot jäisivät rakentamatta, menettäisivät Etelä-Savon ja Etelä-Karjalan maakunnat jopa satoja miljoonia euroja vuosittain.

”Vapaa-ajanasumisella on suuri vaikutus alueiden elinvoimaan. Vakituinen väestö alueella vähenee. Jos vapaa-ajanasukkaiden määrän ei sallittaisi kasvaa, se heikentäisi merkittävästi kaupan ja palveluiden säilymistä kirkonkylissä”, Viialainen sanoo.

”Kun mennään liikkumis- ja kalastusrajoituksiin, koskettaa asia vielä useampaa. Tässä ei ole mistään pikkujutuista kyse.”

JUKKA KOIVULA

ARI NAKARI

Kalastamista Saimaalla halutaan rajoittaa entisestään norpansuojelun nimissä.

Kalastusrajoitusalue saimaannorpan suojelemiseksi

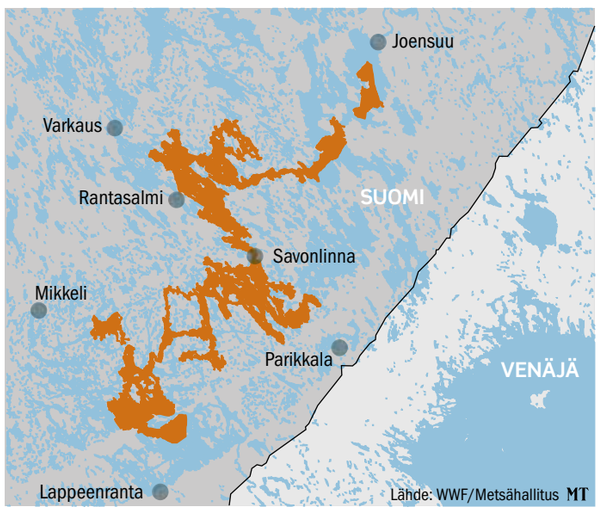

Alukset ehkä saavat jatkaa jätevesien laskemista Itämereen

Ympäristöjärjestö WWF on huolissaan, että risteilyalukset ja matkustajalaivat saavat ehkä jatkaa jätevesien kaatamista mereen. Alusten jätevesien ravinteet rehevöittävät Itämerta.

Jätteiden lasku jatkuu, mikäli Saksan, Puolan ja Venäjän ehdottama lykkäys niin sanotun alusjätevesikiellon täytäntöönpanoon menee läpi.

”Laillinen saastuttaminen on saamassa jatkoajan, sillä maat eivät olleet valmiita raportoimaan satamiensa vastaanottokapasiteetin riittävyydestä Itämeren suojelukomissio Helcomin kokouksessa”, WWF tuomitsee.

Kansainvälinen merenkulkujärjestö Imo teki jo vuonna 2010 alustavan päätöksen, jonka mukaan alusjätevesien laskeminen Itämereen piti kieltää uusilta aluksilta vuodesta 2013 lähtien ja kaikilta aluksilta vuodesta 2018 lähtien.

”Itämeren rantavaltioilla on ollut lähes viisi vuotta aikaa päivittää satamiensa vastaanottokapasiteetti asianmukaiselle tasolle. Suomi ja Ruotsi ovat ajaneet alusjätevesikieltoa aktiivisesti ja laittaneet omien satamiensa vastaanottokapasiteetin kuntoon. Asiaa ei kuitenkaan muualla priorisoida riittävästi. On äärimmäisen valitettavaa, että päätöksen täytäntöönpanoa ollaan lykkäämässä taas”, WWF Suomen meriohjelman päällikkö **Sampsa Vilhunen** sanoo.

Suomen vuoroliikenteessä olevat autolautat ovat siirtyneet jo vuosia sitten kaiken jäteveden talteenottoon. Kuitenkaan tuhansien matkustajien risteilyaluksilla ei ole laillista velvollisuutta jättää käymälä- ja muita käyttövesiään satamaan.

”Suurimpien alusten matkustajamäärät vastaavat jopa pienten kaupunkien väkimäärää. Matkustajien jätevesien mukana mereen päätyy pesuaineita, bakteereja ja rehevöitymistä edistäviä ravinteita. Koska jätevesipäästöt tapahtuvat lyhyen risteilykauden aikana ja rajoitetulla alueella, niiden vaikutukset voivat olla paikallisesti merkittäviä”, Vilhunen toteaa.

SUVI NIEMI

Jätteiden lasku jatkuu, mikäli Saksan, Puolan ja Venäjän ehdottama lykkäys menee läpi.

Saimaannorpan kuuttien kuolinsyyksi paljastui maksavika

Saimaan Pihlajavedeltä syyskuussa kuolleena löydettyjen kahden kuutin kuolinsyyksi on määritelty maksavika.

Elintarviketurvallisuusvirasto Evirasta todetaan, että maksavian taustalla oli todennäköisesti ravinnon puute.

Molemmat kuutit painoivat löydettäessä noin 15 kiloa.

Toinen oli pyydystetty radiolähetinseurantoihin toukokuun alussa, jolloin se oli painanut 28 kilogrammaa.

Radiolähetinkuutin kunto huonontui niin paljon, että se otettiin kiinni. Eläinlääkärin hoidosta huolimatta kuutti kuitenkin kuoli vielä samana päivänä. Toisesta kuutista ilmoitti koiran ulkoiluttaja, joka löysi ulkoisesti terveen näköisen kuutin kuolleena rantavedestä.

Harvinainen kuolinsyy

Maksavika kuutin kuolinsyynä on harvinainen.

Ylitarkastaja **Tero Sipilä** Metsähallituksesta muistaa vain yhden vastaavan tapauksen viimeisten kolme vuosikymmenen ajalta, jolloin norppien kuolinsyitä on tutkittu.

”Viisitoista vuotta sitten aikuinen norppa kuoli maksavikaan. Paikkana oli Saimaan Joutenvesi.”

Sipilä ei usko, että toiseen kuuttiin kiinnitetyllä lähettimellä on suoraa vaikutusta tämän kuolemaan.

”Kaksi kuuttia kuoli lähes samanaikaisesti, mutta toisella oli lähetin ja toisella ei. Molempien kuolinsyyksi on todettu maksavika.”

Lähetin kuitenkin tuo norppaan yhden ulokkeen lisää.

”Siten mahdollisuus takertua kalaverkkoon kasvaa.”

JUKKA KOIVULA

KUOLEMANSYYT

29 kuollut

Tänä vuonna on kuollut 29 saimannorppaa.
Pesään kuoli talvella ja keväällä yhdeksän kuuttia.
Kalanpyydyksiin on kuollut seitsemän saimaannorppaa, joista kuusi oli kuutteja.
Muita kuolemansyitä olivat muun muassa suolikierre ja kahdessa tapauksessa maksavika.
Lähde: Metsähallitus

Maidon hinta Baltiassa painunut alle tuotantokustannusten

BRYSSEL (MT)

Baltian maiden tuottajat joutuvat myymään maitoa alle tuotantokustannusten, konkurssit uhkaava tiloja ja yksittäisiä tuottajia on jo joutunut lopettamaan tuotannon, kertovat maiden tuottajajärjestöt.

”Tilanne Liettuassa on erittäin huono. Joidenkin tuottajien saama hinta on 17 senttiä litralta ja tilat ovat konkurssin partaalla”, kansainvälisten asioiden koordinaattori **Rūta Bičiuvienė** maatalousosuuskuntien liitosta kertoo Venäjän maidon tuontikiellon vaikutuksista.

Baltian maiden maidontuottajat ovat suomalaisten ohella kärsineet pahimmin Venäjän asettamasta tuontikiellosta.

”Virossa hinta on pudonnut tuotantokustannusten alle. Ne ovat Virossa 30–32 senttiä”, arvioi **Roomet Sõrmus** Viron maatalouden kauppakamarin puheenjohtaja.

”Viime kevään hyvien hintojen tuoman puskurin ansiosta tilat voivat selvitä nykyhinnoilla alkukevääseen saakka”, Sõrmus jatkaa.

Latviassakin tilojen kestokyky loppuu keväällä, arvioi Latvian maaseutukeskuksen pr-päällikkö **Iveta Tomsone**.

”Keväällä karjaa laitetaan lihaksi ja tilojen kilpailukyky katoaa. Nyt jo yksittäisiä maatiloja on myynnissä ja tuotanto niillä loppuu”, Tomsone sanoo.

Liettua ja Latvia saivat luvan maksaa suurimman osan tämän vuoden maataloustuista etukäteen.

Bičiuvienėn mukaan ele on symbolinen. Muuta kansallista tukea hallituksilta ei olekaan tulossa.

”Jos EU:sta ei tule täsmätukea tuottajille, pelkään, että menetämme huomattavan osan maidontuotannostamme”, Bičiuvienė sanoo.

Orpo tapaa Hoganin maanantaina

Tällaista viestiä Baltian maatalousministerit vievät Suomen kollegan **Petteri Orpon** (kok.) kanssa maatalouskomissaari **Paul Hoganille**.

Ministerit tapaavat uuden komissaarin maanantaina ensimmäistä kertaa ja keskustelevat maidontuottajien kriisituesta.

Hogan on tietoinen vaikeuksista. Esimerkiksi Suomen ja Baltian viljelijäjärjestöt lähettivät aiheesta kirjeen komissaareille.

”Poliittinen päätös tuesta tehtiin jo aikaa sitten ja sen tarpeesta on yhteinen ymmärrys. Siksi odotamme tapaamisen tuottavan tuloksia”, Bičiuvienė sanoo.

Hogan päättää siitä, voiko maitokriisiä tukea EU:n kriisirahastosta.

Samaan aikaan EU:ssa pohditaan voiko maatalousbudjetissa olevia varoja käyttää esimerkiksi ebolan torjuntaan. Ei voi, päätti parlamentin maatalousvaliokunta kannakseen torstaina.

Jos varat pysyvät maatalousbudjetissa, voi niistä löytyä tukea maidontuottajille. Jos ne käytetään ebolan torjuntaan, on kassa tyhjä ja ainoa jäljelle jäävä tukiväylä on kriisirahasto.

Lopullisen päätöksen budjetista pitäisi tulla 20.11.

AIMO VAINIO

Työttömyysetuuden menetysuhka kannustaa työllistymään

Uhka työttömyysetuuden menettämisestä kannustaa työttömiä työnhakijoita työllistymään, kertoo tuore Jyväskylän yliopiston väitös.

Työtön voi menettää määräajaksi oikeutensa työttömyysetuuteen, jos hän esimerkiksi kieltäytyy itselleen sopivasta työstä. Sanktioiden pituus vaihtelee 30 päivästä 150 päivään.

Kauppatieteiden maisteri **Henna Buskin** tutkimuksen mukaan sanktioiden vaikutus vaihtelee etuudesta riippuen. Sanktiot kannustavat enemmän työmarkkinatukea saavia työttömiä työllistymään kuin ansiosidonnaisella työttömyyspäivärahalla olevia.

Sanktion jälkeistä työsuhteen kestoa tai palkkatasoa ei tarkasteltu. Busk arvioi, että näihin sanktio voi vaikuttaa kielteisesti, jos henkilö on pakotettu työllistymään nopeasti.

STT

STARK – nyt niitä saa meiltä!

Stark-lumityökoneiden ja John Deere -traktoreiden esittelykierros seuraavissa Agrimarketeissa.

12.11. Virkkala
13.11. Hyvinkää
14.11. Lahti
14.11. Seinäjoki
19.11. Porvoo
20.11. Kouvola
21.11. Lappeenranta
21.11. Kokkola
21.11. Nivala
25.11. Jyväskylä
27.11. Keminmaa
28.11. Rovaniemi

Uuden Stark Relax -nivelauran ostajalle Led-valot ja nelitoimihydrauliikka 0 €!

Koneita vielä tämän vuoden toimitukseen, kysy tarkemmin konemyyjiltämme

STARK® JOHN DEERE

STARK- ja John Deere -työkoneet Agrimarketeista kautta maan. Lisätietoja: www.agrimarket.fi

AGRI MARKET